

ផែនដីប្រឈមនឹងការផុតពូជសត្វទ្រង់ទ្រាយធំ !

សត្វចិញ្ចឹមកូនដោយទឹកដោះ សត្វស្លាប សត្វលូន សត្វរស់ក្នុងទឹកលើគោក ត្រី ... ចំនួន សត្វនៅលើផែនដី បានថយចុះអស់ ៦០% នៅរវាងពីឆ្នាំ១៩៧០ដល់ឆ្នាំ២០១៤។ នេះបើតាមមូលនិធិពិភពលោកដើម្បីធម្មជាតិ ហៅកាត់ថា WWF ដែលទើប ចេញផ្សាយរបាយការណ៍ចុងក្រោយរបស់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី ៣០តុលា ២០១៤។ ជាការបាត់បង់សត្វ ដែលបានឈានចូលកំរិត អាសន្ន និងដែលតម្រូវឱ្យពិភពលោកត្រូវប្តូរសកម្មភាពនិងស្វែងរកកិច្ចព្រមព្រៀងសង្គ្រោះធម្មជាតិ ជាបន្ទាន់។

របាយការណ៍ “ផែនដីរស់រវើក” របស់មូលនិធិពិភពលោកដើម្បីធម្មជាតិ WWF ចេញផ្សាយនៅថ្ងៃនេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញ អំពីការថយចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃជីវិតសត្វលើភពផែនដីទាំងមូល។

បើតាមលទ្ធផលសិក្សាតាមដានជីវិតសត្វជាង៤ពាន់ប្រភេទ ចំនួនជាង១ម៉ឺន៦ពាន់ក្បាល នៅរវាងពីឆ្នាំ១៩៧០ដល់ឆ្នាំ ២០១៤ ចំនួនសត្វព្រៃ (សត្វរស់ក្នុងធម្មជាតិ) បានបាត់បង់អស់ទៅ៦០%។ ហើយចំនួនសត្វរស់នៅក្នុងទឹកសាប បានធ្លាក់ ចុះអស់ទៅ៨០% !

បរិមាណសត្វបានធ្លាក់ចុះនៅទូទាំងពិភពលោក តែតំបន់ត្រូពិកប៉ះពាល់ខ្លាំងជាងគេ។ នៅតំបន់ការ៉ាអ៊ីប/អាមេរិកកណ្តាល បរិមាណសត្វធ្លាក់ចុះអស់៨៩% ក្នុងរយៈពេល៤៤ឆ្នាំ។ អាមេរិកខាងជើងនិងតំបន់ប៉ូល គ្រាន់បើជាងគេដោយមានបាត់បង់ ចំនួនសត្វតែ២៣% និង៣១%នៅតំបន់អឺរ៉ុប/អាហ្វ្រិកខាងជើង និងដើមបូព៌ា។

ដំណើរឆ្ពោះទៅរកការផុតពូជ

ជាទូទៅការបាត់បង់បរិមាណសត្វ ជាការគំរាមកំហែងខ្លាំងជាងគេ ! ក្នុងន័យនេះ បើតាម សន្ទស្សន៍នៃការផុតពូជ មាន ពពួកសត្វ៥ប្រភេទ ៖ សត្វស្លាប សត្វចិញ្ចឹមកូនដោយទឹកដោះ សត្វរស់ក្នុងទឹកផងលើគោកផង ពពួកផ្កាថ្ម និងរុក្ខជាតិក្នុង ទឹក Cycadales កំពុងធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅរកការផុតពូជ ក្នុងល្បឿនលឿនត្រែ ! លឿនខ្លាំង ពី ១០០ ទៅ១ពាន់ដង លើស កាលពីសម័យដែលមនុស្សមិនទាន់មានសកម្មភាពបំផ្លិចបំផ្លាញជីវិតជីវចម្រុះនិងគីមីសាស្ត្ររបស់ផែនដី។ សម្រាប់ក្រុមអ្នក វិទ្យាសាស្ត្រ ជីវិតសត្វនៅភពផែនដីបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលផុតរលត់ពូជទាំងហ្នឹងៗ។ ដំណើរផុតពូជ ទើបតែមានជាលើកទី១ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងអំឡុងពេល៥រយលានឆ្នាំ នៃការកកើតជីវិតសត្វលោក។

សកម្មភាពមនុស្សជាដើមហេតុចំបង

សម្រាប់អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ មូលហេតុចំបង ដែលនាំឱ្យជីវិតសត្វថយ គឺជាស្នាដៃមនុស្ស ! សេចក្តីត្រូវការផ្នែកទទួលទាន កសិកម្មបែបប្រពលវប្បកម្ម បែបបំផ្លិចបំផ្លាញដី នេសាទហួសហេតុ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការបំពុលបរិស្ថានដោយប្រើ ផ្លាស្ទិក។ តើនេះមិនមែនជាសកម្មភាពរបស់មនុស្សទេឬ ?!

មនុស្សត្រូវការសព្វត្រូវការគ្រប់ ថាមពល ទឹក ព្រៃ ត្រី ចំណីអាហារ ដី ថ្នាំសម្លាប់សត្វ រឺ ... សេចក្តីត្រូវការរបស់មនុស្សផ្នែក ធនធានធម្មជាតិបានកើនឡើង ក្នុងកំរិតដល់ទៅ១៩០% នារយៈពេល៥០ឆ្នាំ ចុងក្រោយនេះ រហូតអ្នកវិទ្យាសាស្ត្របានហៅ ដំណាក់កាលនេះថា ជាការ“បង្កើនល្បឿន”។ សម្រាប់មូលនិធិពិភពលោកដើម្បីធម្មជាតិ WWF ផែនដី បានឈានចូល ដល់សករាជថ្មី ក្លាយជាភពដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ពូជសត្វតែមួយពួក នោះគឺមនុស្ស។

មនុស្សលុកលុយគ្រប់ទិសតំបន់ ៖ គិតមកត្រឹមថ្ងៃនេះ មានចំណែកដីផែនដីប្រមាណ១ភាគបួនប៉ុណ្ណោះដែលមិនទាន់ត្រូវ បានមនុស្សទៅឆ្លុះឆ្លាយ។ ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ២០៥០ ដីទំនេរ គេចផុតពីសកម្មភាពមនុស្សនឹងមានសល់តែ១០%ប៉ុណ្ណោះ។ តំបន់ ដីសើម រងគ្រោះខ្លាំងជាងគេដោយបានបាត់បង់ផ្ទៃដី អស់ទៅ ៨៧%បើប្រៀបធៀបទៅនឹងសម័យមុនឧស្សាហកម្ម។

ការធ្វើកសិកម្មដើម្បីឆ្លើយតបនឹងសេចក្តីត្រូវការផ្នែកចំណីអាហារមនុស្ស ក៏ជាមូលហេតុចំបងមួយទៀត នៃការបង្កើនល្បឿន ហិនហោចជីវិតរុក្ខជាតិសត្វ។ ៤០%នៃផ្ទៃផែនដី ត្រូវបំផ្លែងទៅជាកសិកម្ម ដោយត្រូវការទឹកប្រមាណ៧០% និង ជាង ៣០%នៃឧស្ម័នកាបូនិក ក៏មានប្រភពមកពីកសិកម្ម។ ដំណាំសណ្តែក ប្រេងដូង និងការចិញ្ចឹមគោ ជាដើមហេតុនៃការកាប់ ព្រៃឈើអស់៨០% នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។

មនុស្សបានបំផ្លាញប្រព័ន្ធអេកូស្ត្រូ ដែលខំបង្កើតនិងចិញ្ចឹមយើងរហូតមក ហើយឥលូវប្រព័ន្ធអេកូស្ត្រូនេះកំពុងតែ ចាប់រលំ។ ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ មនុស្សទាញយកផល ជំពាក់ពីផែនដីកាន់តែច្រើនឡើងៗ។

